HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

**תורה אור השלם**

1. כִּי יִתֵּן אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ כֶּסֶף אוֹ כֵלִים לִשְׁמֹר וְגָנַב מִבֵּית הָאִישׁ אִם יִמָּצֵא הַגַּנָּב יְשַׁלֵּם שְׁנָיִם: שמות כב ו

**מוסף רש"י**

וגונב מבית האיש. אֲמַר רחמנא יִשלם שנים, ולא מבית הקדש. למען תשלומי כפל להקדש (בכורות יא.). שחיטה שאינה ראויה לאכילה. לא שמה שחיטה. וכל מיום ואילך הכל על ידי שחיטה אינו אלא עליה (קדושין נח.).

**עין משפט נר מצוה**

קה א מיי׳ פ״ג מהל׳ גניבה הלכה ו סמג עשין עג:

**מסורת הש"ס**

ו) [לקמן עט.], ב) [ועיל יג: פסחים 5. סנהדרין קיב:], ג) בכורות יג. [ער תוס׳ לעיל סב. ד״ה רשכו], ד) לעיל דף עג. [וש״נ], ה) רש״ל גורס ואפילו, ו) [ע״ש בתוספות ד״ה והתנן ועוד שם פל. ד״ה בעינן ותוס׳ בכורות נב. ד״ה הא לאחר שחיטה].

**הגהות הב"ח**

(א) תוס׳ ד״ה ושמעת וכו׳ לקמן. נ״ב מתילת דף עט ע״ב ותוס׳ ד״ה גנב:

**גליון הש"ם**

**תום׳** ד״ה שחיטה וכו׳ דלאחר מיתה לא חשיב טום. עי׳ ברש״י ריש מעילה ד״ה כמאן דמנקינן:

**רבינו חננאל**

תני שילומי כפל, פיר׳ הגנב משלם הקרן .... זוממין משלמין הכפל. **גנב והקדיש ואחר כך טבח ומכר משלמין תשלומי כפל** ואין משלמין ד׳ וה׳. בשלמא אטביחה אינו חייב דכי טבח דהקדש טבח, אלא אהקדישו ניחייב מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים. ופרקינן, ר׳ שמע׳ היא וכול׳. והא מדקתאני סיפא ר׳ שמע׳ מכלל דרישא לאו ר׳ שמע׳, אלא בקדשים קלים ואליבא דר׳ יוסי הגלילי דאמ׳ קדשים קלים ממון בעלים הן וברשותיה קימי. ואסיקנה, לא שנא קדשי קדשים ולא שנא קדשים קלים פטור. מאי קשיא לך, מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים, מכרו להדיוט מעיקרא תורא דראובן השתא תורא דשמע׳, מכרו לשמים מעיקרא תורא והשתא תורא מיקרי. ר׳ שמעון אומר **קדשים שחייב באחריותן** וכול׳. נהי דסבר ר׳ שמעון מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים, איפכא מיבעי, ליה קדשים שחייב באחריותן, כגון דאמ׳ הרי עלי עולה, פטור, דהא אכתי לא נפק מרשותיה. אבל אם אמ׳ הרי זה עולה שאין חייב באחריותן, חייב דנפקו להו מרשותיה. אמרי׳, ר׳ שמעון אמילתא אחריתי קאי, וכן הגונב הקדש מבית בעלין טבחו או מכרו פטור, מאי טעמא וגנב מבית האיש קרינא ביה. ולר׳ שמע׳ שחיטה שאינה ראויה לאו שמה שחיטה, אמאי חייב בטביחה. ופרקינן משמ׳ דר׳ יוחנן, בשוחט תמימים בפנים לשום בעליהן שהיא שחיטה ראויה. ואקשינן כיון ששחטן לשם בעליהן הרי חזרה קרן לבעלין, אמאי חייב. ואוקימנה בשנשפך הדם ולא עלו לבעלין לפיכך חייב כי לא חזרה קרן לבעלין.

**תשלום דכפל.** משלמין את הכפל והוא משלם שלשה לגד הקרן: **כי קא טבח דהקדש קא טבח.** דהא בלאחר יאום קיימין דלי לפני יאום לא קדשה וכיון דמייאם קנייה הקדש ניאום וניעול רשות הלכך לגו דמריה קטבח: **ר"ש היא.** וכגון שאמר הרי עלי עולה והפריש גניבה זו לנדבה לכיון דמייב בחריותו ודבר הגורם לממון הוא כממון דמי ולגו מכירה היא ומיהו לעניין טביחה פטור לתע"ג דכרשות גנב קיימת דאם אבדו חייב בחריותה להקדש אל עליה מיהא אם הקדש לאפוקי מרשות מרה קמא ולגו דמריה קא טבח: **נקדשים קנים.** שהקדישו לשלמים: **דר' יוסי הגלילי** בפ"ק (דף יב:). הלכך לגו מכירה היא ומיהו מרשות מרה קמא אפקינהו אם הקדש וכי קא טבח לגו דמריה קא טבח. ל"ת בטביחה משום דכי לא מייב דבשעת טביחה להקדש ניגנו דאמר בפ"ק דכי אמר רבי יוסי הגלילי ממון בעלים מחייב אבל לאחר טביחה לא אלא משלמן גבוה קא זכו ולא נהניא לי דכי האי שחיטה לא אמר ר' יוסי הגלילי למשלמן גבוה קא זכו אלא למקדש בחלקו שחלקו בקדשים דהויא האם שחיטה וזריקה והקטרת חלבים אבל בשאר טביחה לכתי ממון בעלים הם: **אדהכי ריש"ע וכו'.** למשמע אלא מני למיתני חיובא בתר לתקדים: **לפלוג וליתני.** בסיפא ולמשמעינן חיובא אפילו היכא לתקדים קודם טביחה: **מכרו להדיוט מעיקרא פורא דרלוכן.** קודם שמכרו קרוי השור על שמו של גנב ומשמכרו קרוי על שם לוקח אבל מכרו לשמים עדיין שם המקדישו עליו שקרוי עולתו של פלוני: **אמרי נהי דסבר רבי שמעון וכו'.** דקא סלקא דעתך משום טביחה לא מחייב ליה ר"ש [ה] לאפילו הפריש לשם נדר המוטל עליו אחריות נפק מרשות מריה קמא ונעשה זה שומר להקדש וכי טבח לגו למריה קא טבח וכי מחייב ליה ר"ש משעת להקדש קמחייב ליה להויא מכירה הלכך מיבעי ליה למימר מיפקד: **דאפי' לא נפיק מרשותיה.** הלכך לגו מכירה היא ומטביחה נמי לא מחייב דמרשות מריה קמא נפיק: **אחין חייב באחריותן חייב.** משעת הקדש דמכירה היא: **אמילתא אחריתי קאי.** דהיכא לתקדים גנב אין לנדר אין לנדבה לא מחייב ליה ר"ש לגו משעת להקדש משום דעדיין שמו עליו נדבתו של פלוני ולגו מטביחה להא מרשות מריה קמא נפק אלא מגונב הקדש שהקדישו בעלים קלי לכיון דחייב בעלים באחריות כי קא טבח למריה קא טבח דבר הגורם לממון כממון דמי: **שמעינן ליה לרבי שמעון.** דמתני' דפטור מטביחה טריפה: **קדשים נמי שחיטה שאינה ראויה היא.** דקדשים הנשחטין בחוץ פסולין ומתי טעמא דרבי שמעון דאמר קדשים שחייב באחריותן חייב דמשמע שאם גנב קדשים וטבחן לחייב בתשלומי ד' וה': **והרי חזרה קרן לבעלים.** הואיל ולשם בעלים נזבחו: **שנשפך הדם.** ומיהו בשעת שחיטה לראויה היא: **אלא לשם בעליהן.** דשחיטה לראויה היא לקיימא לן (זבחים ד' ג.) כל הזבחים שנזבחו אלא לשמן כשרים וקרן לא חזרה לבעלים דקיימא לן [שם] שלא עלו לבעלים לשם חובה:

**תשלום דכפל:** גנב והקדיש ואחר כך טבח ומכר כו': אמרי בשלמא אטביחה לא מחייב דכי קא טבח דהקדש קא טבח ולא דמריה קא טבח אלא אהקדש ליחייב [ו] מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים הא מני ר"ש היא דאמר קדשים שחייב באחריותן ברשותיה דמריה קיימי הא מדסיפא ר"ש הוי רישא לאו ר"ש אלא הכא במאי עסקינן בקדשים קלים [ז] ואליבא דר' יוסי הגלילי דאמר קדשים קלים ממון בעלים הוא וברשותיה קיימי אבל קדשי קדשים מאי משלם תשלומי ד' וחמשה אדתני רישא גנב וטבח ואח"כ הקדיש משלם תשלומי ד' וה' ליפלוג וליתני בדידה במה דברים אמורים בקדשים קלים אבל בקדשי קדשים משלם תשלומי ארבעה וחמשה אלא לעולם לא שנא קדשי קדשים ולא שנא קדשים קלים ודקשיא לך מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים מכרו להדיוט מעיקרא תורא דראובן והשתא תורא דשמעון מכרו לשמים מעיקרא תורא דראובן והשתא תורא דראובן: רבי שמעון אומר וכו': אמרי נהי דסבר ר"ש מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים איפכא מיבעי ליה קדשים שחייב באחריותן פטור דאכתי לא נפק מרשותיה קדשים שאינו חייב באחריותן חייב דמפקי ליה מרשותיה אמרי ר"ש אמילתא אחריתי קאי והכי קתני אין הגונב אחר הגנב משלם תשלומי ד' וה' [ח] וכן גונב הקדש מבית בעלים פטור מ"ט [1] וגונב מבית האיש [ט] ולא מבית הקדש רבי שמעון אומר קדשים שחייב באחריותן חייב מאי טעמא קרינא ביה וגונב מבית האיש ושאינו חייב באחריותן פטור דלא קרינן ביה וגונב מבית האיש מכדי שמעינן ליה לר"ש [ז] דאמר שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה קדשים נמי שחיטה שאינה ראויה היא כי אתא רב דימי אמר ר' יוחנן בשוחט תמימים מבפנים לשם בעלים והרי חזרה קרן לבעלים אמר רבי יצחק בר אבין שנשפך הדם כי אתא רבין אמר רבי יוחנן בשוחט תמימים בפנים שלא לשם בעלים



כשהקדישו בעליס גנב: **והשתא תורא דשמעון.** והא דאמר לקמן [ה] גנב והקדיש חייב ד' וה' לחוי כמוכרו להדיוט חייבו בקדשי בדק הבית דלא מיקרו על שם בעליס וקדשי מזבח אומר ר"י ס"ג דמיקרו על שם בעליס ולא חוי הקדש כמכירה מ"מ ל"מ יאום ואיכא למ"ד אין יאום ואיכא למ"ד יש